בס"ד
"הדף היומי לתולדותינו"

יום א', ג' בטבת תשס"ז (24 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

התפיסה האמיתית והשלמה של נס חנוכה

על מה ניתן השם חנוכה? **שני** טעמים מובאים בראשונים:

הטעם הראשון מובא בהרבה ראשונים, כדוגמת האבודרהם: "ולכך נקראו הימים **חנוכה** כלומר חנו בכ"ה בכסלו", ז"א **הנצחון** היה ב**כ"ה** בכסלו, ואז **נחו מהמלחמה**.

הטעם השני מובא ב'אור זרוע' "ולפיכך נקרא חנוכה ע"ש **חנוכת המזבח** שנסתר ובנאוהו". זאת הסיבה שנוהגים לקרוא בחנוכה [גם] את פרשת הנשיאים.

הטעם השלישי מובא ב**בני יששכר**: "על כן קראו לימים האלה חנוכה, שהוא **חינוך והרגל על העתיד**, שאז יתגלה לנו האור הגנוז **בשלמות**" - בחנוכה יֻשְׁנָה הארה מהאור הגנוז [מימי בראשית] שיתגלה בשלמותו יחד עם הגאולה העתידה, והוא בא להרגילנו ולחנכנו לקראתה.

שני הטעמים הראשונים מהווים את השלמות של חג החנוכה ואת התפיסה השלמה שבחנוכה - הנצחון וחנוכת המזבח, אין ספק שתכלית הנצחון היתה חנוכת המזבח, טהרת המקדש - גילוי קדושה בעולם, ולכך הונף נס המרד ויצאו החשמונאים למלחמה. **תכלית המלחמה הוא לגלות קדושה**, אבל תכלית זו, יסודה ובסיסה הוא **הנצחון במלחמה ושחרור הארץ**. כדי שעם ישראל ימלא את ייעודו בעולם, הוא צריך להיות בן חורין באדמתו, ריבון על ארצו, ואינו משועבד לאחרים.

השלמות הזו מופיעה בתחילת הלכות חנוכה ברמב"ם. הרמב"ם פותח בתיאור המצב הקשה בו היה נתון עם ישראל בבית שני: "כשמלכי יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצות, ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול" - כאן מתואר הדיכוי הרוחני שעם ישראל עבר באותה התקופה. כל זאת "עד שריחם עליהם אלקי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנה עד החורבן השני" - עד שבא הנצחון במלחמה וחזרה מלכות לישראל, ועם ישראל חזר לריבונותו ולארצו. ובהמשך כתוב "וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום, בחמשה ועשים בחדש כסלו היה, ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור" - נס פך השמן שהוא טהרת המקדש וכעין חנוכת המזבח. "ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור שיהיו שמונת הימים האלו שתחלתן מליל חמשה ועשרים בכסלו ימי שמחה והלל" - זו השלמות של חנוכה.

ניתן לשאול מנין לרמב"ם שעל זה נקבע חג החנוכה? [ההמשך, בע"ה,מחר]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל